

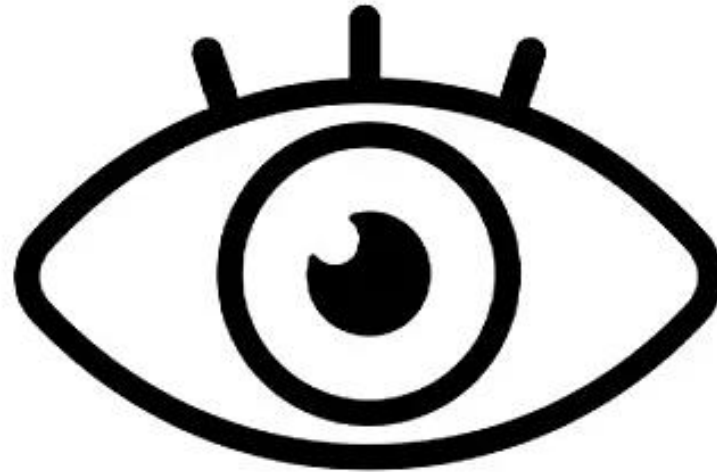
Helppokäyttötoiminnot E-kirjaston käytön apuna

3.12.2025

Helppokäyttötoiminnot ovat laitteen ja sovellusten käyttöä helpottavia työkaluja, jotka voivat auttaa käyttäjää näkemiseen, kuuloon ja motoriikkaan liittyvissä haasteissa.

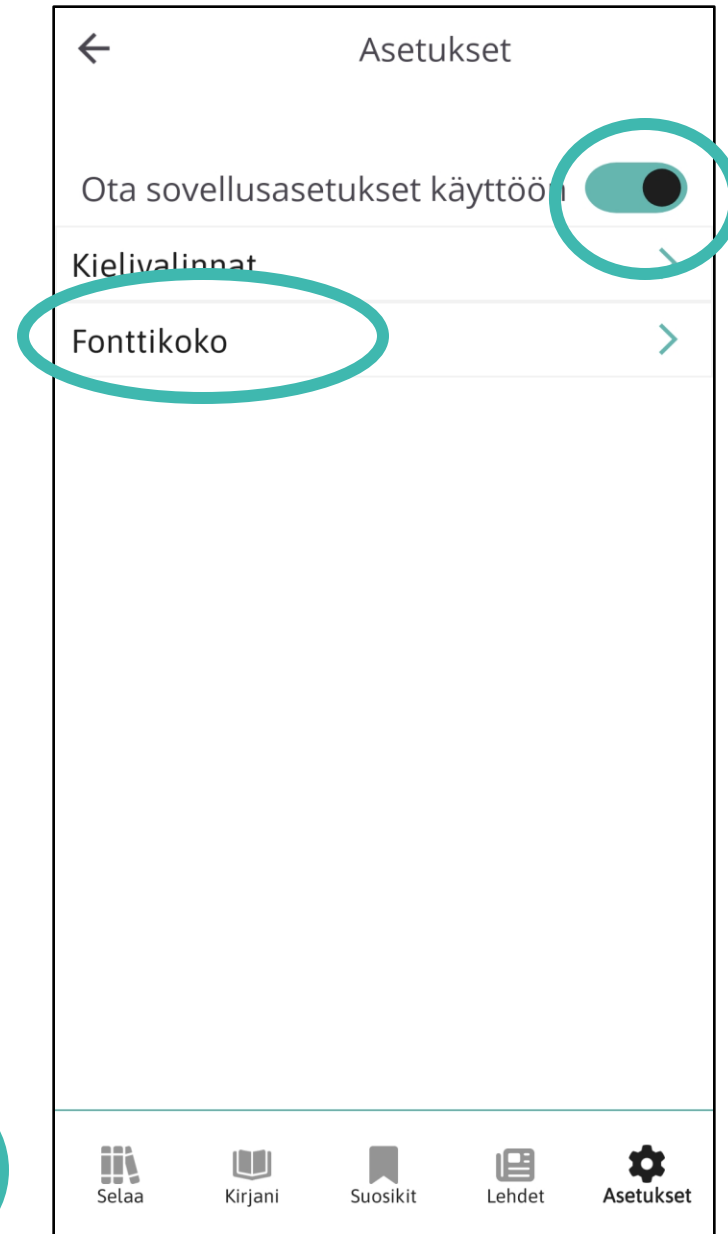
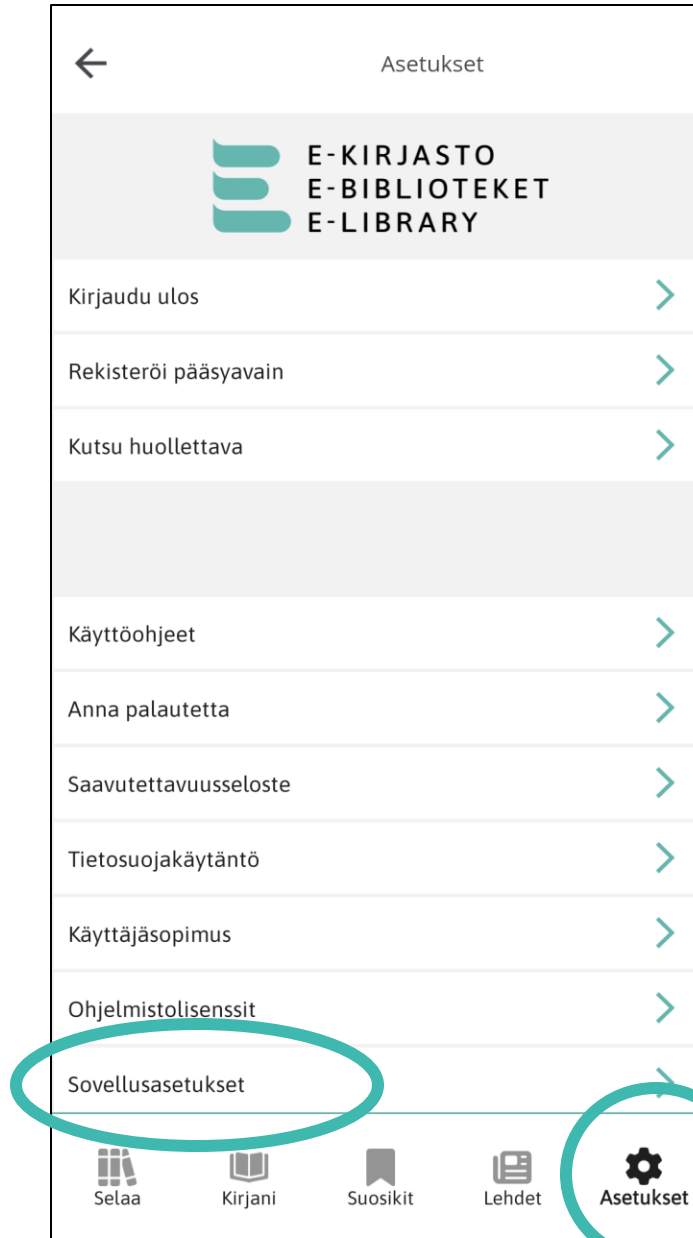

NÄKÖ

E-kirjaston sovellusasetukset: Fonttikoko

- Asetukset > Sovellusasetukset > Ota sovellusasetukset käyttöön > Fonttikoko
- Voit suurentaa tekstiä 100-200 %.
- Asetus ei suureenna kaikkea tekstiä, esim. käyttöohjeita tai lehtiosion tekstejä.

E-kirjan lukunäkymän asetukset: fontin tyyli, tausta, fontin koko ja kirkkaus

1.

Hävityksen j...

Izzie sanoi. "Ja tämä iltapäivä on upea. Minä palvon aurinkoa", hän lisäsi, sulki silmänsä ja kohotti maalatut kasvonsa kohti taivasta.

Kukapa ei, Teddy tuumi. Ei ehkä hänen isoäitinsä, joka vietti synkkää elämää salissaan Hampsteadissa – talossa, jonka ikkunoita peittävät paksut harsoverhot pitivät valon ulkona. Tai ehkä ne pitivät pimeyden sisällä.

"Ritarilaissa" jonka Teddy oli opetellut ulkoa Partiopojan kirjasta – epävarmojen hetkiensä vankkumattomasta oppaasta, vaikka hän ei enää ollutkaan mukana itse liikkeessä – sanottiin näin: "Ritarius vaatii, että nuoret on kasvatettava suorittamaan raskaimmatkin ja halvimmatkin tehtävät ilmieljin ja armeliaasti ja tekemään hyvää toisille." Izzien viihdyttäminen oli luultavasti juuri sellainen tehtävä. Ainakin se oli raskas.

Teddy varjosti silmiään auringolta ja tähyysi kiurua taivaalta. Se ei tullut enää näkyviin, ja hän joutui tyytymään pääskyen ilmailutaitojen seuraamiseen. Hän ajatteli Ikarosta ja mietti, miltä Ikaros olisi näyttänyt maasta käsin. Mutta Ikaroshan oli kai myyttä. Teddy oli menossa kesäloman jälkeen sisäoppilaitokseen, ja hänen oli pikkuhiljaa saatava tietonsa järjestykseen. "Sinun on sitten oltava lujaluontoinen, poikasi", isä neuvoi. "Koulu on koetus, se kai on sen nimenomainen tarkoitus. Parasta vain pitää pää alhaalla", isä lisäsi. "Ei pidä upota eikä kellua, kannattaa vain uiskennellä siinä väliimaastossa."

"Kaikki suvun miehet" olivat käyneet samaa koulua, oli Hampsteadin-isoäiti sanonut (ainoa isoäiti, koska Sylvien äiti oli kuollut jo aikoja sitten), ikään kuin kysymys olisi ammuin laaditusta laista. Teddy arveli, että hänenkin poikansa joutuisi sinne, vaikka poika olikin olemassa vain tulevaisuudessa, jota Teddy ei kyennyt ollenkaan kuvittelemaan. Turhaa se olisi ollutkin, sillä tuossa tulevaisuudessa hänellä ei ollut poikia, ainoastaan tytär, Viola, mikä herättäisi hänessä haikeutta, vaikka hän ei koskaan tunnustaisi sitä kenellekään, ei varsinkaan Violalle joka olisi kuitenkin närkästynyt vuolasanaisesti.

Teddy havahtui, kun Izzie alkoi odottamatta laulaa ja – mikä hätkähdyttävintä – tanssahdella vähän. "Alouette, gentille alouette." Teddy ei osannut vielä sanottavasti ranskaa ja luuli, että Izzie lauloi "aluetta, santsialuetta", mikä oli käsittämätöntä. "Tiedätkö tämän laulun?" Izzie kysyi.

"En."

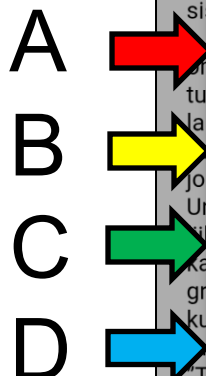
"Se on sota-ajalta. Ranskalaiset sotilaat lauloivat sitä." Izzyn kasvoilla vilahti varjo – ehkä surun varjo – mutta siinä samassa hän oli taas hilpeä ja sanoi: "Ihan kamalat sanat. Siinä kerrotaan pääskyparan kynimisestä. Linnulta viedään silmät ja höyhenet ja jalat ja niin edelleen."

Mahdottomassa mutta väistämättömässä sodassa joka oli vasta tulossa – Teddy'n sodassa – Alouette oli ranskankanadalaisen 425. lentueen nimi. Helmikuussa 1944, vähän ennen viimeistä lentoa, Teddy'n kone sai osuman Kanaalin yllä ja teki hätälaskun heidän tukikohtaansa Tholthorpeen kaksi moottoria tulessa. Quebeciläiset tarjosivat hänen miehilleen brandyja, kitkerää lientä, josta he kuitenkin olivat kiitollisia. Lentueen merkissä oli pääskyn kuva sekä tunnuslause: *Je te plumerai*, ja Teddy ajatteli tätä päivää Izzyn kanssa. Tuntui kuin muisto olisi kuulunut

Sivu 13/384 1925. Alouette 29%

2.

A
B
C
D

Hävityksen j...

Teddy läpytti käsiään malliksi. Vaikka tädillä oli hatussaan sulkia, hän ei selvästi tiennyt yhtikäs mitään linnuista. Eipä kyllä muistakaan eläimistä. Hänellä ei ollut edes kissaa. Hän suhtautui välinpitämättömästi Trixieen, heidän sekarotuiseen koiraansa, joka parhaillaan eteni innokkaasti kuono maassa pitkin kuivunutta ojaa. Trixie oli Teddy'n uskollisin seuralainen, se oli kulkenut hänen rinnallaan jo pentuna, niin pienenä, että oli mahtunut

ABC ABC ABC Julk

A a A a A a

ABC ↓ ABC ↻ ABC ↑

Font size slider

Sivu 13/384 1925. Alouette 29%

3.

Hävityksen j...

sää."

"No sen kai nyt tietää ilman lintuakin, riittää kun katsoo ympärilleen", Izzie sanoi. "Ja tämä iltapäivä on upea. Minä palvon aurinkoa", hän lisäsi, sulki silmänsä ja kohotti maalatut kasvonsa kohti taivasta.

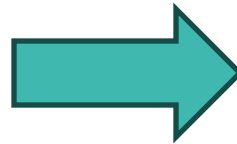
Kukapa ei, Teddy tuumi. Ei ehkä hänen isoäitinsä, joka vietti synkkää elämää salissaan Hampsteadissa – talossa, jonka ikkunoita peittävät paksut harsoverhot pitivät valon ulkona. Tai ehkä ne pitivät pimeyden sisällä.

"Ritarilaissa" jonka Teddy oli opetellut ulkoa Partiopojan kirjasta – epävarmojen hetkiensä vankkumattomasta oppaasta, vaikka hän ei enää ollutkaan mukana itse liikkeessä – sanottiin näin: "Ritarius vaatii, että nuoret on kasvatettava suorittamaan

Sivu 13/384 1925. Alouette 29%

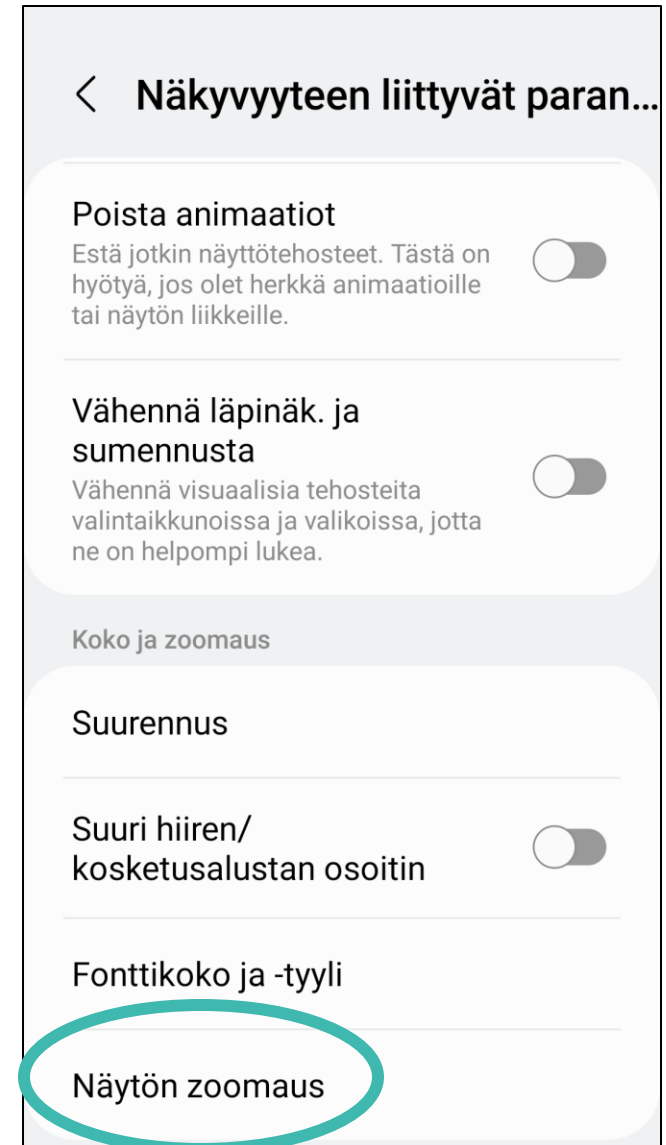
Lehdet: suurennus tapahtuu zoomaamalla näyttöä

lehtinäköymässä kahdella sormella

Suuri näyttö / Näytön Zoomaus

- Asetukset > Helppokäyttöisyys > Näköön liittyvät parannukset > Näyttötila TAI Näytön Zoomaus (Android)
- Asetukset > Näyttö ja kirkkaus > Näytön zoomaus (IOS)
- Toiminto suurentaa ja lihavoit tekstejä sekä suurentaa kuvakkeet, painikkeet ja kuvat. Suurentaa E-kirjastossa sekä tekstiä että kuvia. Ei vaikuta lehtinäkömään. Toimintoa voi käyttää lisäämään myös tekstin kokoa, mikäli sovelluksen omat fonttikoon säädöt eivät riitä.

Suurennus

- Asetukset > Helppokäyttöisyys > Näkyvyyteen liittyvät > Suurennus (Android)
- [Asetukset > Käyttöapu > Zoomaus \(IOS\)](#)
- Voit suurentaa koko näytön tai käyttää Suurennuslasi-ikkunaa.
- Suurentaa E-kirjastossa sekä tekstejä että kirjojen kansikuvia. Toimintoa voi käyttää lisäämään myös tekstin kokoa, mikäli sovelluksen omat fonttikoon säädöt eivät riitä.

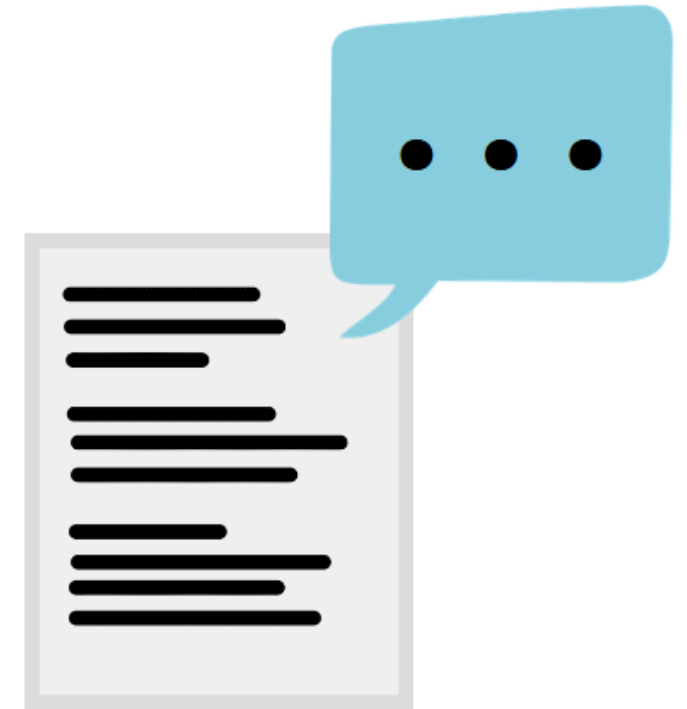
Asetukset > Helppokäyttöisyys > TalkBack (Android)

Asetukset > Käyttöapu > VoiceOver (IOS)

- Näytönlukija helpottaa laitteen ja sovellusten käyttöä silloin kun näkö on heikentynyt.
- Kuvailee näytön sisällön ääneen, esim. kuka soittaa, mikä on akun varaustaso, minkä painikkeen päällä käyttäjän sormi on.
- Äänipalautteen ansiosta laitetta voi käyttää myös eleillä näyttöä katsomatta.
- E-kirjasto-sovelluksessa voit näytönlukijan avulla muun muassa selata, lainata ja varata kirjoja. Näytönlukija kertoo kirjan nimen, tekijän, onko kyseessä äänikirja vai E-kirja ja lukee kirjan sisällön kuvauksen.
- Näytönlukijan avulla on mahdollista kuunnella myös E-kirjaston e-kirjoja ja joitakin lehtiartikkeleita.
- Toiminnot voivat vaihdella laitteesta riippuen. Parhaiten näytönlukijan oppii kokeilemalla ja harjoittelemalla.

Asetukset > Käyttöapu > Lue ja puhu > Käyttöapulukija

- Voit lukea tai kuunnella tekstiä koko näytön näkymässä sekä muokata asettelua ja taustavärejä. E-kirjastossa voit tämän työkalun avulla muokata e-kirjan lukunäkymää, muun muassa fonttia sekä rivi-, sana- ja merkkiväliä.
- Käyttöapulukijan avulla voit samanaikaisesti sekä kuunnella että lukea e-kirjaa. Kokeile eri lukijaääniä ja äänisäätöjä sopivimman löytämiseksi.
- Voit kuunnella myös muunkielisiä kirjoja. Muunkielisissä kirjoissa käyttöapulukija käyttää oletuslukijaa. Lukijan vaihto onnistuu vaihtamalla käyttöjärjestelmän kielen.

Värinkorjaus

- Asetukset > Helppokäyttöisyys > Näköön liittyvät parannukset (Android)
- [Asetukset > Käyttöapu > Näyttö \(IOS\)](#)
- Jos on vaikeuksia nähdä joitakin värejä, värinkorjaus voi selkeyttää näkymää. Värisuodattimen käyttö saattaa helpottaa tekstin lukemista.

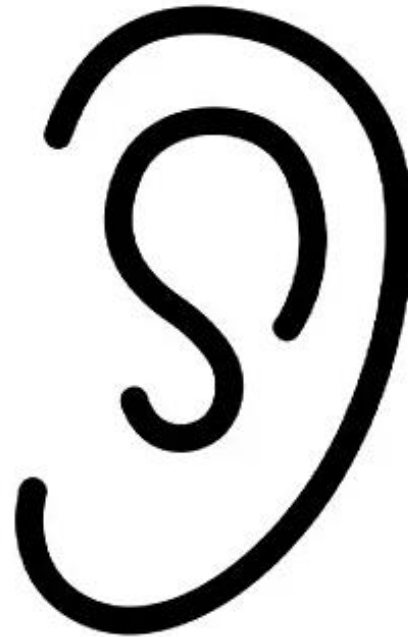
Kohdistimen paksuus (Android)

- Asetukset > Helppokäyttöisyys > Näköön liittyvät parannukset
- Kohdistimen paksuuden lisääminen helpottaa hakutoiminnoissa kohdistimen löytämistä ja parempaa kohdentamista tekstiä korjattaessa.

Älykäs kirjoitustapa (IOS)

- [Asetukset > Käyttöapu > Zoomaus > Älykäs kirjoitustapa](#)
- Suurentaa kirjoitettavaa tekstiä, näppäimistön koko ei muutu ja näppäimistö näkyy näytöllä zoomauksesta huolimatta. Helpottaa E-kirjastossa hakutoiminnon käyttöä.

KUULO

Asetukset > Helppokäyttöisyys > Kuuloon liittyvät parannukset (Android)

Asetukset > Käyttöapu > Kuulo (iOS)

Live-tekstitys (Android & iOS)

Tekstittää laitteesta tulevan äänen ruudulle lähes reaaliaikaisesti. Vain englanninkielinen.

Kuulolaitteiden tuki (Android & iOS)

Yhdistää laitteen äänen kuulumaan Bluetoothia tukevien kuulolaitteiden kautta.

Adapt sound (Android)

Vahvistaa laitteeseen yhdistetyistä kuulokkeista tulevan äänen tiettyjä taajuuksia käyttäjän ikäryhmän tai oman yksilöllisen kuulon mukaisesti. Mahdollista tehdä kuulotesti, jonka perusteella ääniä vahvistetaan.

Monoääni (Android & iOS)

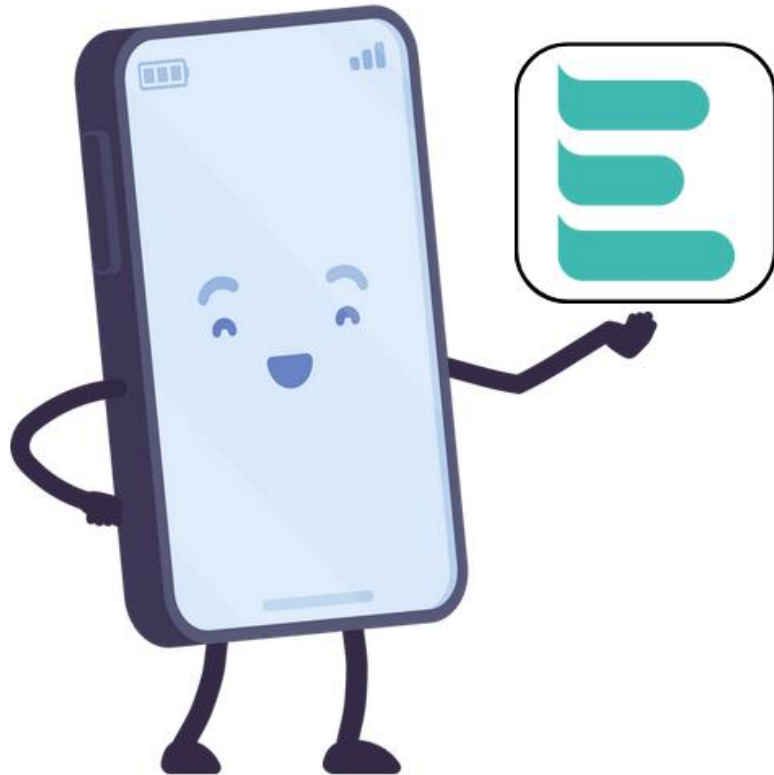
Toistaa saman äänen molemmista kaiuttimista.

Vasen/oikea balanssi (Android & iOS)

Voi säätää sitä, missä määrin mobiililaitteen tuleva ääni kuuluu vasemmalta tai oikealta.

VUOROVAIKUTUS

Helppokäyttötoiminnot auttavat myös silloin kun käyttäjän fysiikka tai motoriikka tuo haasteita laitteen tai sovellusten käyttämiseen.

Asetukset > Helppokäyttötoiminnot > Vuorovaikutus ja näppäryys (Android)

Asetukset > Käyttöapu > Fysiikka ja motoriikka (IOS)

Vuorovaikutuksen hallinta (Android)

Lukitsee käytön muulta kosketusvuorovaikutukselta, jos haluaa keskittyä yhteen sovellukseen.

Kosketuksen ja pidon kesto (Android & IOS)

Toiminnon avulla voi säätää, kuinka kauan valintaa on kosketettava, jotta napautus tunnistetaan. Tämä vähentää virheiden mahdollisuutta, jos näytön koskettamisessa on motorisia vaikeuksia.

Ohita toistuvat kosketukset (Android & IOS)

Mahdollisuus säätää aikaa, jonka kuluessa vain ensimmäinen kosketus tunnistetaan. Helpottaa valintaa esimerkiksi käsien täristessä ja siten hakulauseiden kirjoittamista tai välilehtien valitsemista.

Kysymyksiä?

